

Wstęp

Współczesne społeczeństwo jest różnorodne. Wielość ujęć i kontekstów, w których można by go przedstawić, sprawia, że każdy temat dotyczący życia społecznego jest interesujący. Jednak skupienie się na szczegółach życia społecznego może utrudnić dostrzeżenie jego istoty. Dlatego ważne jest, by w mnogości zauważyć to, co najbardziej istotne, uniwersalne i niezmiennie. Jedną z wartości, które wciąż są uznawane za najważniejsze, jest rodzina. Stanowi ona tak wielkie dobro, że nawet osłabiona jest godna tego, by w nią inwestować, by się o nią troszczyć i ją wspierać. Coraz częściej rodzina potrzebuje zauważenia i pomocy, co jest niezbędne nie tylko w życiu rodzin patologicznych, ale także tych, które w wyniku zaistnienia różnych czynników znalazły się na granicy wydolności.

Niniejsza książka stanowi jedno z wielu ujęć problematyki pomocy rodzinie, jednak ma ona swój własny charakter. Podstawowym założeniem, które przyświecało autorom tekstów i redakcji, było ukazanie rodziny w systemie wsparcia społecznego rozpatrywanego w kontekście pedagogicznym. Istotnym założeniem była teza, że wsparcie społeczne, które jest świadczone rodzinie i ma przynieść rzeczywistą poprawę jej sytuacji, nie może być pozbawione wymiaru wychowawczego. Zadanie wymagało szerokiego ujęcia, dlatego zostało ono zrealizowane przy współpracy przedstawicieli Katedry Pedagogiki Ogólnej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie oraz Zakładu Teorii Wychowania i Opieki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Cechą charakterystyczną prezentowanej publikacji jest połączenie tekstów autora o bardzo bogatym dorobku naukowym – ks. prof. dr. hab. Janusza Mastalskiego – oraz tekstów młodszych pracowników naukowych i doktorantów. Dzięki podjętej inicjatywie powstała książka, która w przekonaniu autorów nie jest jedynie powieleniem analizy problemu, ale przedstawia pedagogiczne implikacje dotyczące kwestii wsparcia społecznego rodziny.

Drugim ważnym założeniem, określającym profil niniejszej publikacji, było zwrócenie uwagi na konieczność ujęcia wsparcia w kontekście wertykalnym. Oznacza to, iż należy sięgnąć do jego założeń oraz wskazać cele podejmowanych działań społecznych. Wsparcie rodziny wymaga namysłu, który obejmuje nie tylko metodykę działań pomocowych, ale również ich fundamentalne założenia. Stąd trzy pierwsze teksty przedstawiają kontekst społeczny życia rodzin w Polsce oraz aksjologiczny wymiar wsparcia społecznego, który został zaprezentowany w ogólnym ujęciu problemu, a także w szczegółowej analizie relacji dojrzałości i odpowiedzialności.

Ostatnim z istotnych założeń leżących u podstaw prezentowanej książki było przedstawienie wymiaru horyzontalnego wsparcia rodziny. Analizie poddano sytuacje życia i wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz w podeszłym wieku. Podjęte rozważania dotyczą problemów, które w coraz szerszym zakresie dotyczą społeczeństwo. Ważnym aspektem poruszonym w podjętych rozważaniach był prawny wymiar tej działalności społecznej, realizowany w rodzinie w kryzysie i w czasie postępowania rozwodowego. Rola mediacji rodzinnych, a także zadbanie o możliwe zminimalizowanie destrukcyjnych skutków rozpadu rodziny odczuwanych przez jej najmłodszych członków jest zadaniem, które zostało przedstawione w dwóch ostatnich artykułach.

Rodzina jest rzeczywistością na tyle istotną, że warto jej poświęcić czas i wysiłek. Świadczą o tym liczne inicjatywy

mające na celu realizację założeń systemowego wsparcia społecznego. Oddając niniejszą książkę w ręce Czytelnika, można żywić nadzieję, że czas i wysiłek poświęcony na jej napisanie zaowocuje życzliwym przyjęciem i przyczyni się do wzmocnienia systemu pomocowego.